

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340076 Björkume

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges.

Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Begreppsförklaringar Natura 2000

SPA - Område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde i enlighet med EU:s fågeldirektiv (2009/147/EEG).

pSCI - Område som är föreslaget av regeringen, men ännu ej antaget av EU-kommissionen.

SCI - Område som, i den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regionerna det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 i art- och habitatdirektivet eller någon av arterna i bilaga 2 i samma direktiv. Områden som kan bidra till att nätverket Natura 2000 blir sammanhängande och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regioner (kontinental, boreal, alpin, marin östersjön och marin atlantisk) som avses.

SAC – Område av gemenskapsintresse (SCI) som av regeringen med stöd av MB (Miljöbalken) 7 kap. 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde.

Gynnsamt bevarandetillstånd

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

- populationsutvecklingen visar att arten på lång sikt kommer att förbli en del av sin livsmiljö
- dess naturliga utbredningsområde inte minskar och sannolikt inte heller kommer att minska
- tillräckligt mycket livsmiljö finns för att arten ska bibehållas på lång sikt.

En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker är stabila eller ökande
- de strukturer och funktioner som krävs för att livsmiljön ska bibehållas finns kvar under överskådlig framtid
- bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340076 Björkume

Kommun: Gotland

Områdets totala areal: 239,6 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2018-12-01

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2018-12-20

Markägarförhållanden: Statliga

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1220 - Sten- och grusvallar

5130 - Enbuskmarker

6280 - Alvar

6410 - Fuktängar

7210 - Agkärr

7230 - Rikkärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Inom Natura 2000-området Träskmyr är de prioriterade bevarandevärdena områdets;

Sten- och grusvallar (1220), Rikkärr (7230), Agkärr (7210), Fuktängar (6410), Enbuskmarker (5130), Alvar (6280), Skogsbevuxen myr (91D0), Taiga (9010).

Det är prioriterat att bevara den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna.

Det är prioriterat att bevara ett våtmarksrikt skogsområde med värdefull flora och fauna, samt säkerställa områdets hydrologi för ett långsiktigt bevarande av de utpekade naturtyperna och de till naturtyperna knutna arterna. Det är vidare prioriterat att bevara en kuststräcka med en vackert utbildad kustklint samt värdefulla strandgrusområden.

Motivering:

Björkume är ett större sammanhängande skogsområde rikt på våtmarker och med i det närmaste opåverkad hydrologi. Delar av området ingår i Myrskyddsplan för Sverige där landets mest skyddsvärda våtmarker finns upptagna. Området har mycket höga biologiska värden knutna till skogen med stor förekomst av gamla träd och död ved, samt till våtmarkerna (särskilt källmyrarna). I området finns även ett geologiskt värdefullt kustavsnitt, med en väl utbildad kustklint med flera grottor och ett strandgrusområde med markanta strandvallar.

Prioriterade åtgärder:

Förhindra att områdets hydrologi och hydrokemi påverkas negativt av dränerande åtgärder i våtmarkerna, dess närmaste omgivningar, samt i tillrinningsområdet i övrigt. Vid ogynnsam täckningsgrad av igenväxningsvegetation sker i första hand manuell underhållsröjning (försiktig naturvårdsinriktad röjning, gallring, plock- och luckhuggning vid behov). Ett extensivt bete bör förekomma i stora delar av området (skogen, våtmarkerna och alvarmarkerna) för att förhindra igenväxning.

Beskrivning av området

Björkume utgörs av ett närmare 240 hektar stort skogs- och myrområde som sträcker sig från väg 149 ned till stranden mellan Stenkyrkehuk och Burge. Hela området sluttar långsamt ner mot havet. Större delen av området täcks av en relativt gles och örtrik tallskog där flertalet av träden är över 120 år, vissa ännu äldre. Skogens bevarandevärden är i hög grad knutna till förekomsten av gamla träd och död ved i olika stadier av nedbrytning. Inom vissa områden är buskskiktet betydande. Närmast havet är skogen tätare och här finns också ett betydande inslag av gran. Björkumes hydrologi är i stort sett helt opåverkad och ett 30-tal större eller mindre våtmarker förekommer inom området. Våtmarkerna utgörs dels av vegetationsfattiga blekevätar som normalt torkar ut på sommaren, dels av botaniskt rika källkärr som bevattnas av framträngande grundvatten och är blöta året runt. Även alvarmarker förekommer i området.

Inom större delen av området är berggrunden överlagrad av morän eller bleke (kalkgyttja). Endast vid stranden samt inom några mindre, spridda områden längre upp går berggrunden i dagen. Ancylusvallen går genom området i sydvästlig/nordostlig riktning, vallen ligger 37,5 m över havet och på den går en väg. Genom den sydostligaste delen av området löper ett stråk av glaciala och senglaciala avlagringar i form av isälvsgrus respektive strandgrus. Den sydligaste delen av grusavlagringen är påverkad av en tidigare grustäkt som sedan länge är avslutad, området planterades därefter med tall och björk. Träden är idag borttagna med målsättningen att skapa en öppen sandig betesmark med öppna sandblottor för att gynna sandlevande arter, t.ex. sandlevande steklar. I områdets sydöstra del finns en liten damm.

Från områdets södra gräns till Rönnklint löper en cirka 30 meter hög kustklint parallellt med och några tiotal meter innanför stranden. Strax norr om Rönnklint viker klinten av inåt land och får ett uppsplittrat utseende. I klinten finns flera grottor. På slutningen ned mot stranden vid Allstädar finns ett strandgrusområde med markanta strandvallar. Den vackert utbildade

kustklinten samt strandgrusområdet har bedömts vara av allra högsta värde ur geologisk synpunkt.

I tallskogen som mestadels är tämligen torr finns inslag av lövträd som oxel, finnoxel, ask och ek. Gran förekommer huvudsakligen i strandslutningarna söder om Allstädar. Busk- och fältskiktet domineras av nypon, oxbär, slån, örnbräken, piggrör, kruståtel, lundskafing, lingon, mjölon, liljekonvalj, blåsippan, vit- och gulmåra, liten blåklocka, brudbröd, nästrot och käringtand. På strandslutningen söder om Allstädar förekommer rikligt med idegran samt enstaka klippoxlar samt ormbunken träjon. Vegetationen i våtarna domineras av gräs och halvgräs som blååtel, ryltåg, ärtstarr, ängsstarr och slankstarr samt örter som krissla, blodrot, rödklint, revfingerört, gåsört, vattenmåra och vattenmynta. I källkärren är karaktärsväxten framförallt axag, men mellan tuvorna växer arter som hirs- och ängsstarr, blodrot, slätterblomma, vildlin, ängsvädd, majviva, kärrlilja, tätört, storsileshår, kustarun, sumpgentiana, brunört, brunögontröst, brudsporre, luktsporre, sumpnycklar och kärrknipprot. I anslutningen till källkärrens källflöde förekommer klotuffmossa och i områdets nordöstra del förekommer även den sällsynta orkidén gulyxne.

Större delen av tallskogen är idag lämnad för fri utveckling. Modernt skogsbruk har inte förekommit, men närmast väg 149 i södra delen av området har svarttall planterats efter en tidigare avverkning. Förr i tiden har skogen troligtvis betats, och en del plockhuggning förekommit. Även spår av småskalig stenbrytning förekommer i området. I dag är 14 hektar i sydöstra delen av området stängslade och betas. Björkume är sedan 1995 avsatt som naturreservat med syfte att bevara ett våtmarksrikt skogsområde med värdefull flora och fauna i sitt naturliga tillstånd, samt att skydda ett vackert och välutbildat kustklintavsnitt.

Vad kan påverka negativt

---Igenväxning---

Ett hot mot de biologiska värdena knutna till många av områdets naturtyper är igenväxning, en naturlig följd av den succession som sker i dessa habitat när störningsfaktorer i form av bete, tramp och brand inte längre förmår att hålla igenväxningen tillbaka. Igenväxningen utgör ett hot mot både flora och fauna. De öppna våtmarkerna och alvarens växter är så gott som helt beroende av ljusinstrålning och störningar i form av bland annat bete och tramp, och även floran i den glesa utmarksskogen missgynnas när buskvegetationen inte längre hålls tillbaka av bete. Ökad igenväxning leder till ökad förnaansamling från döda växter vilket på sikt medför en näringsanrikning och tjockare jordtäckning, vilket i sin tur påskyndar igenväxningen. Mycket intensivt bete kan dock missgynna flera kärlväxter och mossor, i synnerhet i våtmarkerna och alvaren.

---Avmaskning och tillskottsutfodring---

Användning av avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) utgör ett hot mot den dynglevande insektsfaunan och kan påverka hydrokemin i våtmarkerna och deras ingående arter. Tillskottsutfodring av betesdjuren ger en indirekt näringstillförsel till marken och våtmarkerna och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

---Ingrepp och störning---

Kraftiga ingrepp och störning är ett hot mot områdets naturtyper och arter. Framförandet av fordon i terrängen kan skada markernas vegetation och fauna. Gödsling, kalkning eller införsel av för naturtypen främmande arter har en negativ inverkan på områdets biologiska värden. Idag förekommer inplanterad svarttall i Björkume.

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk, till exempel avverkning, gallring, markberedning, dikning eller plantering, utgör ett hot mot området. Avverkning i omkringliggande skogsområden ger en fragmentering och minskar kontakten mellan området och andra skogar vilket minskar det

genetiska utbytet mellan populationer. Skogsbruk i omkringliggande områden utgör även ett hot i form av förändringar i områdets hydrologi. I dag sköts svarttallsplanteringen som produktionsskog enligt naturreservatets skötselplan, med avsikt att svarttallen på sikt ska avverkas och ersättas av en naturtyp med inhemska arter. Skogsbruket bör här ske med hänsyn till de hotfaktorer skogliga åtgärder kan innebära (se ”skötsel”).

---Påverkan på hydrologi och hydrokemi---

Alla typer av dränerande åtgärder (inklusive markavvattningsföretag och dämning), t.ex. tåktverksamhet, dikning, körning och andra markavvattnande åtgärder påverkar hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Vidare kan anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av området påverka hydrologin och/eller hydrokemin. Effekterna av dränerande åtgärder kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion. Avverkning, körning, markberedning, plantering eller andra skogliga åtgärder i närliggande fastmarksskog påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur och kan leda till läckage av näringsämnen, vilket kan påverka artsammansättningen i dessa normalt näringsfattiga marker. Anslutande avverkningar och närsaltsbelastning leder till försämrad bevarandestatus.

Eftersom våtmarker även påverkas av kvaliteten på tillrinningsområdet, kan negativa hydrologiska effekter långt utanför våtmarken ha en negativ effekt på bevarandestatusen, t.ex. genom störningar i tillrinnings- och avrinningsmönstret i våtmarkerna. Agkärr och rikkärr uppträder på platser i naturen där närsaltsnivåerna är naturligt låga. Hydrologiska ingrepp i våtmarker, såsom exempelvis dränerande dikningar leder ofta till att torv oxiderar vilket i sin tur medför att närsalter frigörs. En ökad närsaltsbelastning gynnar en rad arter på bekostnad av karaktärsarter och typiska arter för områdets ingående naturtyper. För Björkume är det värt att notera att områdets våtmarker utgör en del i ett större våtmarkskomplex som sträcker sig längs kusten mellan Burge och Lickershamn, och som till stor del ligger utanför Natura 2000-området. Störningar och hydrologiska ingrepp i de utanföriggande våtmarkerna och skogsområdena kan därmed ha en negativ effekt även i Natura 2000-området.

---Utsläpp av olja, kemikalier och näringsämnen---

Utsläpp av olja och kemikalier eller läckage från båttrafik i Östersjön kan orsaka stora skador på både växt och djurliv i havet och på land. Utsläppets storlek, tid på året och väderförhållanden har betydelse för hur stora konsekvenserna blir och hur effektivt saneringsarbetet kan genomföras.

---Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar---

Under de senaste 50 åren har andelen luftburna näringsämnen ökat dramatiskt vilket i sin tur inneburit en anrikning av kväve i tidigare näringsfattiga marker. Gödningseffekter innebär att igenväxningen kan accelerera och artsammansättningen i fältskiktet kan förändras till följd av luftburet kvävenedfall. Surt nedfall och andra luftburna föroreningar kan påverka både flora och fauna i området.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktade ändamål som skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap. 28 a § miljöbalken).

- Området ligger inom Riksintresse för Naturvård.
- Området ligger inom Riksintresse för Friluftsliv.

Skötsel:

För att bevara de naturvärden som är knutna till området är det av stor vikt att områdets hydrologi bevaras opåverkad, samt att igenväxning med buskar hindras.

---Bete---

När denna bevarandeplan skrivs betas inte stora delar av området och utbredning och förtätning av buskvegetation förekommer både i alvarmarkerna och i skogen, medan igenväxning med ag utgör ett hot mot rikkärren i området. Ett extensivt bete i våtmarker, alvar och skog är önskvärt för att förhindra igenväxning. Betesdjurens bete och tramp hindrar i viss utsträckning utbredningen av buskar och har en positiv effekt på många växters förmåga att gro. Bara några centimeters växttäckning innebär en ljusförlust som kan försvåra för vissa arters groddplantor att etablera sig; men en liten, kal fläck uppkommen genom tramp eller bete kan vara vad som behövs. Detta gäller till exempel alvarens orkidéer, vars frön bara kan gro på bar jord. Det tunna jordtäcket är dock mycket känsligt och det finns växtarter som missgynnas av markslitage och för intensivt bete. Även rikkärren kan påverkas negativt av alltför hårt betestryck, samtidigt som extensivt bete motverkar igenväxningen med ag.

Bete i området bör ske med lättare djurslag då tyngre djur kan orsaka alltför omfattande trampskador i våtmarkerna och alvarmarkerna. I skötselplanen för naturreservatet rekommenderas i första hand russ eller andra småvuxna hästraser, eller annars ungdjur av någon lättare nötkreatursras. Bete med lamm bör undvikas, bland annat då dessa inte är lika effektiva vad gäller att hålla tillbaka buskvegetationen. Vid bete i området ska stödutfodring liksom avmaskning i förebyggande syfte, så kallad strategisk avmaskning, undvikas. Avmaskningen skall skötas utanför naturbetesmarken och avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) får ej användas.

---Slätter---

Agmyrarna kan gärna slås vart femte år för att förhindra igenväxning och för att bevara de botaniskt rika kantzoner. Detta är i enlighet med traditionell gotländsk hävd, där agen förr slogs för att användas för taktäckning.

---Underhållsröjning---

Uppslag av träd och buskar röjs bort manuellt i de öppna våtmarkerna och fuktängarna, i alvaren kan naturvårdsröjning av buskar ske vid behov. Även stränderna, som idag är öppna, röjs vid behov från igenväxningsvegetation (buskar)

Skogen bör i stort sett lämnas att utvecklas genom naturlig dynamik, men naturvårdsröjningar kan även här göras vid behov. Röjningar bör ske främst av uppslag av buskar för att skogen ska ha den önskade karaktären av en flerskiktad och luckig utmarksskog. Röjningarna bör göras gradvis (inte över stora ytor samtidigt) genom att öppna upp gläntor av varierande storlek. Det buskskikt som lämnas kvar efter röjning bör ha en varierad sammansättning med avseende på ålder, artsammansättning och täthet. Även frihuggning av tidigare solitära träd som hotas av igenväxning kan göras vid behov. Gamla träd och död ved bör alltid sparas.

Undantaget från ovanstående är området nära väg 149 med den förekommande svarttallsplanteringen och den före detta grustakten (idag inte klassat som naturtyp). En målsättning bör här vara att skötseln på sikt leder till att området kan klassas som fullgoda Natura-naturtyper.

Naturreservatets skötselplan för svarttallsplanteringen sätter målet att skogen ska skötas som produktionsskog tills avverkningsmogen, varefter svarttallen ska avverkas och ett beslut därefter tas om området bör få utvecklas till ny skog med inhemska trädslag, eller läggas om till öppen betesmark. Stor hänsyn till eventuell negativ påverkan på natura 2000-området bör här tas vid skogliga åtgärder och avverkning. Markskador, näringsläckage och påverkan på områdets

hydrologi bör undvikas, och träd av inhemska trädslag i svarttallsskogen bör bevaras och frihuggningar av främst ek göras vid behov.

Den tidigare grustäkten i den sydostliga delen av området ska enligt naturreservatets skötselplan skötas med målsättningen att skapa en sandig öppen betesmark med öppna sandblottor. För att åstadkomma detta bör området betas, eventuellt kan även andra åtgärder krävas för att skapa öppna sandblottor om djurens tramp inte räcker till.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1220 - Sten- och grusvallar

Areal: 4,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sten- och grusvallarna i Björkume finns på stranden, nedanför kustklinten. Björkumes strandvallar är tydliga och ingår i ett strandgrusområde som är öppet och med ringa vegetation. Tack vare kustklinten kan vallarna här inte nå långt inåt land, vilket också begränsar utvecklingen av en tydlig zonerings i vegetationstyper.

Generell beskrivning

Sten och grusvallar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region. De inkluderar även fossila vallar, och förekommer alltid i direkt anslutning till stranden. Vallarna utvecklas genom att småsten avsätts vid gränsen för högvattenståndet, mer permanenta vallar uppstår när sten och grus kastas längre upp på land av stormvågor. Med tiden kan flera vallar staplas mot varandra och skapar vidsträckta markstrukturer.

Vilka förhållanden som råder för arters etablering i vallarna varierar beroende på stabilitet, mängden finfördelat material som ackumulerats mellan småstenarna, lokalt klimatförhållande, bredden på strandremsan mellan vallen och havet, och om och hur lokalen tidigare har nyttjats. Naturtypen är vanligen ohävdad. Vegetationens utformning varierar beroende på hur exponerad stranden är för vind och vågor, och på successionsstadium. I äldre delar kan antingen en gräs-, ljung- och risvegetation, eller en vegetation dominerad av mossor och lavar, utvecklas. Närmast stranden är florans anpassad till saltstress, starka vindar och stark sol. Floran kan också variera mellan vallarna och lägre partier mellan dem vilket resulterar i zoner av bevuxna partier och nakna gruspartier. Karaktäristisk vegetation på strandvallarna på Gotland inkluderar strandvial, tulkört, en, strandkål, saltarv, strandråg, gulmåra och tall.

Bevarandemål

Arealen av Sten- och grusvallar (1220) ska vara minst 4,9 hektar.

Vallformationerna är bestående och förutsättningar finns för naturlig och fortsatt avsättning av nytt vallmaterial. Vattenkvaliteten i området är god, och den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier försumbar. Pålagring av ruttnande alger är liten. Vallarna har i typiska fall en tydlig zonerings av olika vegetationstyper och en för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Typiska arter och karaktärsarter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

5130 - Enbuskmarker

Areal: 0,29 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,3 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Arealen av enbuskmarker i Björkume är liten, och naturtypen förekommer bara på en plats i nordöstra delen av Natura 2000-området, i ett öppnare område i nära anslutning till alvar och fuktäng. Igenväxning med buskar, däribland en, är i många fall ett problem i de öppnare betespräglade naturtyperna i Björkume, däribland enbuskmarken. Här bör stor vikt läggas vid att bevara äldre hävdpräglade enar och karaktären hos naturtypen enbuskmark i samband med eventuella naturvårdsröjningar i området.

Generell beskrivning

Enbuskmarker är torra-friska, hävdpräglade, näringsfattiga kalkgräsmarker eller hedar nedanför trädgränsen, med ett betydande inslag av gamla och/eller hävdformade enar. Naturtypen har utvecklats genom lång beteskontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Enbuskmarker (5130) förekommer bara i hävdade miljöer (pågående hävd eller där det fortfarande finns tydliga spår av tidigare hävd). Andra typer av enbuskklädda marker räknas inte som naturtyp. Partier med både tätare och glesare buskskikt kan förekomma inom ett och samma område. En högre täckningsgrad av buskar i området som helhet än 30% kan accepteras, om det är motiverat av hänsyn till strukturer och funktioner och/eller värdefulla arter. Här måste en samlad bedömning göras för varje enskilt område.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte går att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Vanligast och bäst utbildade är enbuskmarkerna i Skåne och Blekinge samt i delar av östra Götaland och Öland.

Många enbuskklädda marker har uppstått i sen tid genom igenväxning av tidigare mer eller mindre helt öppna betesmarker och dessa bör i normalfallet inte räknas till naturtypen. Naturtypen enbuskmarker (5130) bör i huvudsak användas i betesmarker med särskilt stora naturvärden knutna till enbuskarna. Sådana värden utvecklas i synnerhet när buskkontinuiteten är lång, men kan i vissa fall även förekomma i andra marker.

Bevarandemål

Arealen av Enbuskmarker (5130) ska vara minst 0,3 hektar.

Området hyser ett betydande inslag av gamla och/eller hävdpräglade enar. Täckningsgraden av buskar i enbuskmarken är låg. Enbuskmarken hävdas årligen genom bete och en tydligt hävdpräglad markvegetation förekommer. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit

klassade som invasiva. Negativa indikatorarter saknas eller förekommer i mycket liten omfattning. Typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar eller trivialisering.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt, men igenväxning pågår.

6280 - Alvar

Areal: 12,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Alvarmarkerna i Björkume är fläckvis utspridda över området. Alvaren har buskvegetation av främst en, som börjar bli väl tät när denna bevarandeplan skrivs - många av alvaren befinner sig i igenväxning.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av flera olika växtsamhällen. Bland annat kan följande undertyper urskiljas:

- Vätar, det vill säga vattensamlingar med viss sedimentavsättning på alvarmark som i regel torkar ut under sommaren.
- Kalkhällmarker med inget eller mycket tunt jordtäckte.

Alvarmark karakteriseras av att den utvecklas på plan eller nästan plan kalkberggrund som i något skede har påverkats av nedslagning. Jordtäcktet är tunt eller obefintligt, och kalkberggrunden kännetecknas av ett högt pH-värde som gör att vissa näringsämnen blir svårslösliga och därmed svåra för växterna att ta upp. Sammantaget skapar detta en mycket mager och ofta torr miljö där bara vissa arter kan etablera sig.

Alvarmarker påverkas i allmänhet av någon typ av stress/störning, antingen kontinuerligt eller då och då. Mänsklig aktivitet i form av betesdrift eller avverkning har under långa tider satt sina spår i de svenska alvarmarkerna, och i många fall varit en av förutsättningarna för deras existens. Omkring år 1900 var utbredningen av landets alvarmarker som störst, men i takt med att betesdjuren minskat i antal och betet flyttats till mer produktiva marker har många alvar växt igen. Igenväxning innebär att föna från döda växter kan ansamlas och jordtäcktet blir långsamt tjockare. Då binds vatten lättare i marken och tillväxthastigheten kan öka något. Alvarmark är dock vanligtvis för mager för att mer högväxta örter och gräs ska kunna konkurrera ut den ursprungliga vegetationen, däremot kan denna trängas undan om förbuskningen blir mycket kraftig. Alvarets växter är så gott som helt beroende av stark ljusinstrålning och torra och näringsfattiga förhållanden, som hindrar mer näringskrävande och högväxta arter att etablera sig. Det är bara vissa varianter av naturtypen som kan behålla sin öppna karaktär genom endast naturgivna störningsprocesser tillsammans med en extrem brist på näringsämnen och vatten.

Till de naturliga störningsregimerna hör exempelvis bränder, svår torka, översvämningar eller uppfrysningrörelser i marken. Dessa faktorer har gjort att vissa alvarmarker har existerat i hundratals eller tusentals år utan mänsklig påverkan.

Alvarets insekter är även de anpassade till ett torrt och varmt klimat. Många är knutna till specifika växtarter och försvinner om deras värdväxter gör det. Flera av insekterna, bland annat många fjärilsarter, är beroende av växter som nästan bara finns på öppna, torra och näringsfattiga marker. Apollofjärilen är till exempel beroende av vit fetknopp som värdväxt för sina larver, medan tulkörten drar till sig den vanligt förekommande riddarskinbaggen som lever på växtens frön och fruktämnen både som larv och som vuxen.

Många småfåglar trivs på de halvöppna alvarmarkerna, till exempel gulspurv, hämpling, sädesärta, stenskvätta och sånglärka.

Bevarandemål

Arealen av Alvar (6280) ska vara minst 12,7 hektar.

Miljön är solöppen och har en låg täckningsgrad av träd och buskar med avsaknad av igenväxningsvegetation. Ett rikligt inslag av vegetationsfri mark (exklusive skorplavar) där berggrunden går i dagen eller med ett tunt lager av blottlagda kalkrika finjordar förekommer. Finjordarna och artsammansättningen präglas av återkommande naturliga störningsregimer som uppfrysningsfenomen under vinterhalvåret och torkstress under sommarhalvåret. Hela arealen har en ostörd hydrologi. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkat av gödsling (förutom från eventuella betesdjur). Om bete förekommer hålls djuren så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan. Buskar och träd av igenväxningskaraktär röjs vid behov. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer, där typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och utan tecken på bestående populationsnedgångar. Ingen förnaansamling och förtjockning av jordlagret förekommer i naturtypen.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

6410 - Fuktängar

Areal: 6,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Björkumes fuktängar finns utspridda över Natura 2000-området och utgör ofta en övergång mellan våtare och torrare områden.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av våta gräsmarker på jordar med stort inslag av kalk, lera eller torv. Krontäckning av träd och buskar är låg, 0-30%, och inte av igenväxningskaraktär. I typen ingår både ohävdade och hävdade marker nedanför trädgränsen. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bland annat ”kalkfuktängen”. b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blåtåtel, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet. För upprätthållande av gynnsam bevarandestatus bör objektets hävdhistoria vara vägledande för den fortsatta skötseln. Fuktängar med lång hävdkontinuitet och hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt skötsel i form av slåtter eller bete samt röjning av igenväxningsvegetation för att naturtypen skall kunna bibehålla gynnsam bevarandestatus. För vissa varianter av naturtypen krävs återkommande översvämningar.

Bevarandemål

Arealen av Fuktäng (6410) ska vara minst 6,3 hektar.

Fuktängen hävdas årligen genom bete och en tydligt hävdpräglad markvegetation förekommer. Fuktängen har tillräcklig markfuktighet och en naturlig hydrologi, vilket kan innebära återkommande översvämningar. Miljön är öppen täckningsgraden av träd och buskar är låg. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betsdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva, och negativa indikatorarter förekommer inte heller eller i mycket liten omfattning. Typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar eller trivialisering.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

7210 - Agkärr

Areal: 5,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Agkärren förekommer fläckvis i Björkume och utgör en del av den våtmarksmosaik i området som även inkluderar rikkärr, skogsbevuxen myr och fuktängar. De öppna våtmarkerna i området påverkas i många fall i igenväxning, med resultatet att agkärren ibland kan utgöra en igenväxningsfas av tidigare rikkärr. Även agkärren kan vara drabbade av igenväxning, för att motverka detta rekommenderas att agkärren slås vart 5:e år.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av kalkrika kärr, sjöpartier eller annan fuktig mark med gotlandsag. Naturtypen bildas i grunda kalkrika kärr, sjöpartier eller stränder men utgör ibland ett successionsstadium av blöta, igenväxande rikkärr som lämnats utan hävd. Ag förekommer i allt från smärre bestånd i vegetationsmosaiker med en artrik och lågvuxen rikkärrsvegetation till närmast ensartad dominerande bestånd av ag. Både öppna och trädklädda agkärr förekommer. I trädklädda agkärr med lång kontinuitet i trädsiktet bör skogsbruk undvikas eller bedrivas med stor naturvårdshänsyn.

Förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus är flera, bl.a. intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi. Detta inkluderar att torv inte oxideras som en följd av antropogena ingrepp utan endast som en följd av naturliga förändringar. Karaktärsarten ag och typiska arter som höstspira, ängsnycklar, bläddror *Utricularia* spp., korvskorpionmossa och kransalger *Chara* spp. indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen med avseende på närsaltsbelastning och hydrologisk stabilitet. Massuppträdande av bunkestarr, älgört, svärdsililja och viden *Salix* spp. som betraktas som negativa indikatorarter i agkärr indikerar hydrologisk påverkan och förhöjd kvävestatus.

Bevarandemål

Arealen av Agkärr (7210) ska vara minst 5,1 hektar. Arealen av agkärr kan tillåtas minska något om det sker som följd av att arealen av rikkärr ökar, t.ex. genom restaureringsåtgärder.

Intakta hydrologiska förhållanden råder med opåverkad hydrokemi i såväl våtmarken som tillrinningsområdet. I myrvidden dominerar och uppträder ensartade bestånd av ag över stora arealer (alternativt i vegetationsmosaiker med artrik och lågvuxen rikkärrsvegetation).

En tydlig vegetationszonering förekommer till följd av säsongsmässiga fluktuationer i vattenstånd. Karaktärsarten ag och typiska arter som höstspira, ängsnycklar, bläddror *Utricularia* spp., korvskorpionmossa och kransalger *Chara* spp. dominerar fält- och bottenkikt i våtmarken. Förekomsterna av karaktärsarten och de typiska arterna är varaktiga och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Inga massuppträdanden av bunkestarr, älgört, svärdsililja och viden *Salix* spp. förekommer.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

7230 - Rikkärr

Areal: 7,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 8,9 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Rikkärren förekommer fläckvis i Björkume och utgör en del av den våtmarksmosaik i området som även inkluderar agkärr, skogsbevuxen myr och fuktängar. Rikkärren är delvis stadda i igenväxning, något som kan motverkas av ett lagom hårt estensivt bete i området, eventuellt kombinerat med slätter av agkärren för att hindra dessa att breda ut sig på rikkärrens bekostnad.

Generell beskrivning

Naturtypen utgörs av öppna eller skogklädda, mineralrika och torvbildande kärr som är minerotrofa, det vill säga får ständig tillförsel av mineralrikt vatten från omgivningen. pH-värdet i rikkärr är högre än i andra myrtyper, vanligen pH6 eller högre. Rikkärr är inte rika på näring som namnet antyder, utan på mineraler i form av höga halter av baskatjoner, främst kalcium men även järn eller magnesium. Rikkärr där pH-värdet överskrider pH7 och där kalkhalten är mycket hög klassas som extremrikkärr.

Rikkärrsvegetationen är artrik och domineras av halvgräs och örter, bl.a. orkidéer. Bottenskiktet byggs upp av så kallade brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Bra indikatorarter för rikkärr är t.ex. späd skorpcionmossa, gräsull och tagelsäv. Bra indikatorarter för extremrikkärr är t.ex. axag, kärrknipprot, tuffmossor eller en hög täckningsgrad av späd skorpcionmossa.

Rikkärren är blötare än kalkfuktängar och skiljer sig från dessa genom att vara mer lågvuxna när de är obetade och genom att oftast ha djupare torv, större dominans av halvgräs samt en hög andel och mångfald av mossarter. Många av rikkärren, särskilt i södra Sverige, har traditionellt hävdats genom ängsbruk och betesdrift vilket har påverkat vegetationens sammansättning. När hävden upphört har flertalet växt igen till sumpskog. Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i habitatet, vilket kan ha en krontäckning av 0-100 %.

Bevarandemål

Arealen av Rikkärr (7230) ska vara minst 8,9 hektar.

Intakta hydrologiska förhållanden råder med opåverkad hydrokemi i såväl våtmarken som tillrinningsområdet. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten grad. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Vid ett eventuellt bete hålls betesdjuren så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan och kan påverka hydrokemin. Typiska arter och karaktärsarter av kärlväxter och mossor förekommer i fält- och bottenskiktet.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt. Igenväxning förekommer dock och kan leda till att bevarandestatusen snabbt försämras.

9010 - Taiga

Areal: 174,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 174,7 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Taiga är den naturtyp som dominerar i Björkume, där den består till största delen av gles, torr och örtrik tallskog med inslag av löv. Gran förekommer främst i sluttningen ner mot Allstädar, där skogen också är tätare. Området har troligen en historia som betad utmark där en del plockhuggningförekommit, något som återspeglas i en olikåldrig skog med rik förekomst av gamla träd och död ved i olika stadier av nedbrytning. Skogen är idag lämnad för fri utveckling.

Generell beskrivning

Naturtypen förekommer i boreal till boreonemoral zon på torr till blöt och näringsfattig till näringsrik mark. Men trots variationen omfattar taigan till övervägande del skogar belägna på surare och näringsfattig mark på moräner eller glaciälviala sediment. Taiga utgör majoriteten av barrskogen i den boreala regionen och är vitt spridd över den.

Taigan betecknas normalt som urskogsartad skog, naturskog eller skog med naturskogs-kvaliteter. Med naturliga, gamla skogar menas skogar som har kvar en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion. Dessa skogar kan ha en viss mänsklig påverkan genom exempelvis plockhuggning och bete, men de har aldrig omfattats av kalavverkningar. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. I en taigaskog är trädsiktets krontäckningsgrad normalt 30-100% och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälj, men även små inslag av andra inhemska träslag kan förekomma tex ek, bok och på fuktigare mark al. Naturtypen innefattar dessutom brandfält och stormfällningar, och dessa har ofta en lägre krontäckning. En taigaskogs hydrologi är inte under stark generell påverkan från markavvattning.

Taigan kan betraktas som en serie skogstyper med sinsemellan olika sammansättning och naturvärden beroende på abiotiska faktorer såsom markfuktighet och lokalklimat. En betydande del av taigan har i ett naturtillstånd påverkats av storskaliga dynamiska krafter, främst i form av brand men även översvämningar, väderfenomen och påverkan genom insekts- och svampangrepp. Ibland kan en skogstyp övergå i en annan typ genom störning eller succession, t ex då lövbrännor etableras efter brand i barrskog för att sedan övergår i bland- eller barrskog, eller då gran får ökad utbredning i tallmiljöer som inte brunnit på länge. Inom naturtypen västlig taiga kan nämnas flertalet undergrupper av skog, nämligen: granskog, tallskog, blandskog, triviallövskog samt kalmark och glest beskogad mark med mycket död ved efter störning (ex. brandfält) och mark i naturliga successionsstadier efter störning, (t. ex. barr-, löv- eller blandbrännor).

Gotland hyser den största sammanhängande arealen av kalkbarrskog dominerad av tall. Kalkbarrskogen är rik på örter, gräs och halvgräs, örnbräken och begynnande inslag av ris är mycket vanliga där betet upphört sedan länge. Dessa skogar har ofta en historia som betade utmarker och är ibland öppna men ofta stadda i igenväxning; enbuskar tätar och trädförnygringen har ökat efter betets frånvaro. På ön finns även taigatypskogarna hällmarkbarrskog och alvarskog.

Taigan hyser en rad hotade arter bland fåglar, mossor, lavar, svampar och evertebrater. Många av dessa arter är beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, flertalet trädarter, död ved, brandfält och förekomsten av olika skogliga successionsstadier. Torra och varma

kalktallskogar har på Gotland visat sig hysa en mycket intressant fjärils- och skalbaggsfauna med många rödlistade arter. Bland rödlistade kärlväxter som ofta växer torrt på tunna jordar kan nämnas röd skogslilja, alpnycklar, tovsippa, nipsippa och alvarstånds. Bland förnasvampar är olika jordstjärnor mycket karaktäristiska, t.ex sträv jordstjärna samt andra speciella röksvampar som vit stjälröksvamp. Bland mykorrhizasvampar som kan växa i torr tallskog bör nämnas tex svartgrön spindelskivling, tallvaxskivling, vinriska och lilaköttig taggsvamp.

Bevarandemål

Arealen av Taiga (9010) ska vara minst 174,7 hektar.

Ett påtagligt inslag av gamla granar och tallar, grova träd samt död ved i form av torrträd, torrakor och lågor ska förekomma. Stående och liggande död ved av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier ska förekomma rikligt. Skogen ska vara flerskiktad. Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik och naturliga störningsprocesser, så som självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker, stormfällning, insektsangrepp, översvämningar och brand.

Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Om betesdjur förekommer, eller vid ett eventuellt återinförande av betesdjur, hålls de så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Typiska arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 0,54 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Skogbevuxen myr förekommer på en plats i den centrala delen av Björkume, och utgör en del av den våtmarksmosaik i området som även inkluderar agkärr, rikkärr och fuktängar.

Generell beskrivning

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktiga – blöta med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt eller dylikt. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Kantzonen mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna.

Bevarandemål

Arealen av Skogbevuxen myr (91D0) ska vara minst 0,54 hektar.

Naturtypen har en naturlig hydrologi och hydrokemi, med naturlig mark- och vattenkemi. Skogen har en kontinuitet och utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik och naturliga störningsprocesser, så som självföryngring och att trädindivider dör av naturliga orsaker, stormfällning, insektsangrepp, översvämningar och brand. Substrat som död ved, grenar, torrträd, lågor, gamla och grova träd och representativa trädslag förekommer rikligt. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten omfattning. Typiska arter och karaktärsarter förekommer och visar inga tecken på bestående populationsnedgång.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

Dokumentation

Ekstam, U. & Forshed, N. 1996. Äldre fodermarker.

Gärdenfors, U. et al. 2015. Röddlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken.

Jordbruksverket 1998. Skötselhandbok för gårdens natur- och kulturvärden.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 2005. Bevarandeplan för Natura 2000-område Björkume SE0340076.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 2007. Ny skötselplan för Björkume naturreservat.

Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Martinsson, M. 2015. Agkärr. Länsstyrelsen i Gotlands län. Rapportnr. 2015:14.

Naturvårdsverket, 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Sten- och grusvallar (1220), Enbuskmarker (5130), Alvar (6280), Fuktängar (6410), Agkärr (7210), Rikkärr (7230), Taiga (9010), Skogbevuxen myr (91D0).

Lagtexter

Art- och habitatdirektivet, Rådets Direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007.

7 kap. 27-29 §§ Miljöbalk (1998:808).

15-17 §§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

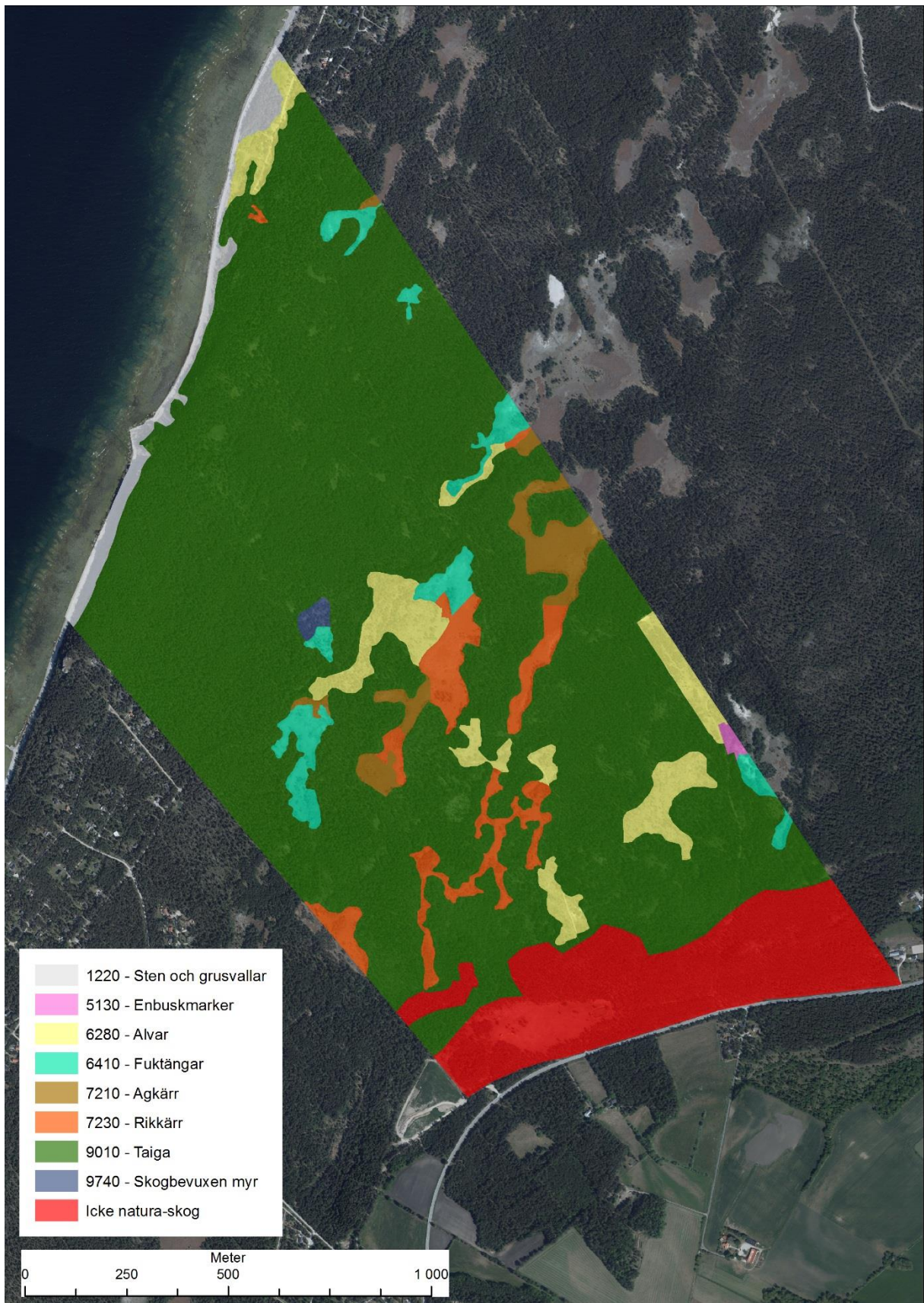
Bilagor

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området Björkume.

Bilaga 2. Fynd av röddlistade arter i Natura 2000-området Björkume.

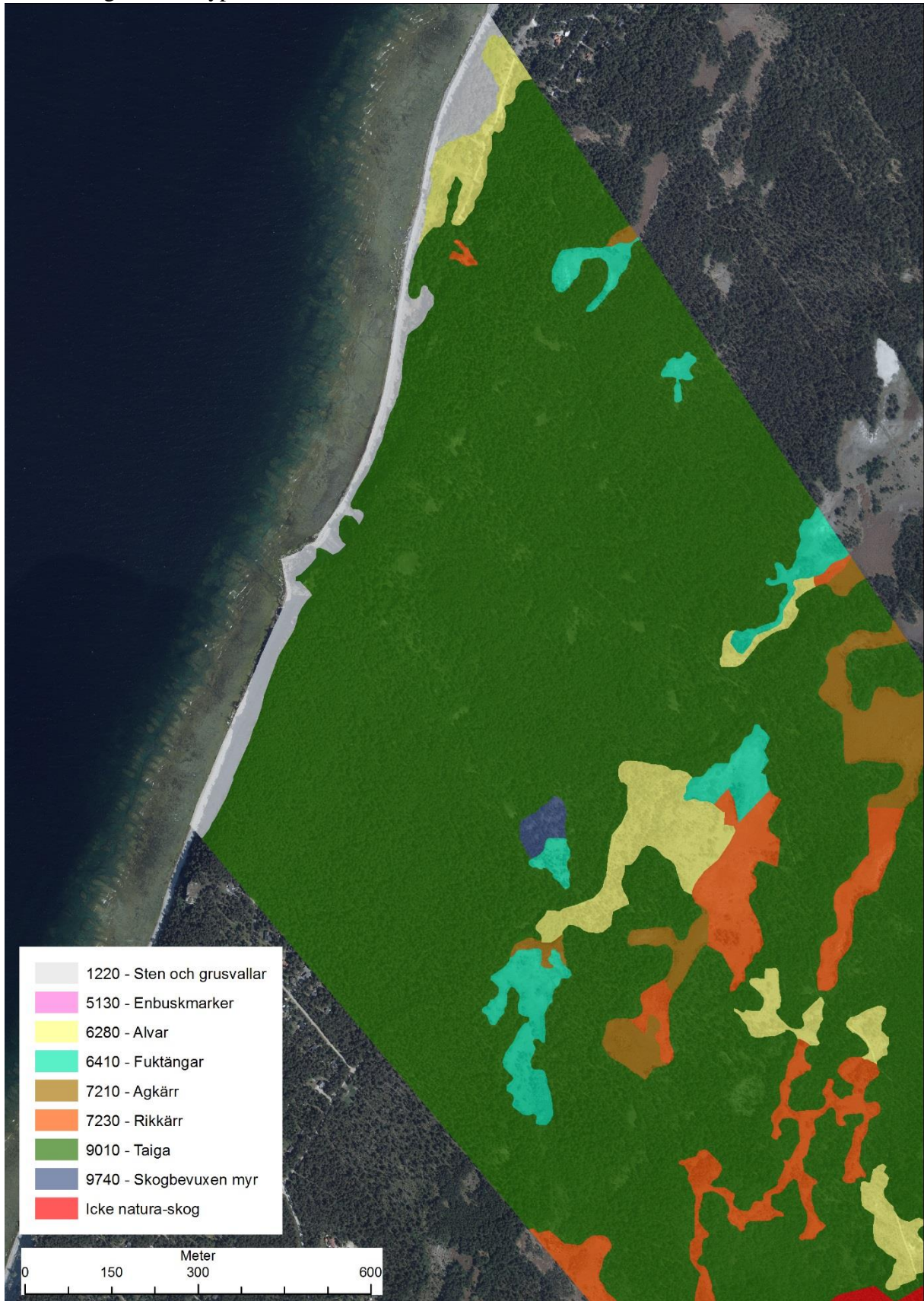

Bilaga 1. Karta över utbredningen av naturtyper inom Natura 2000-området Björkume

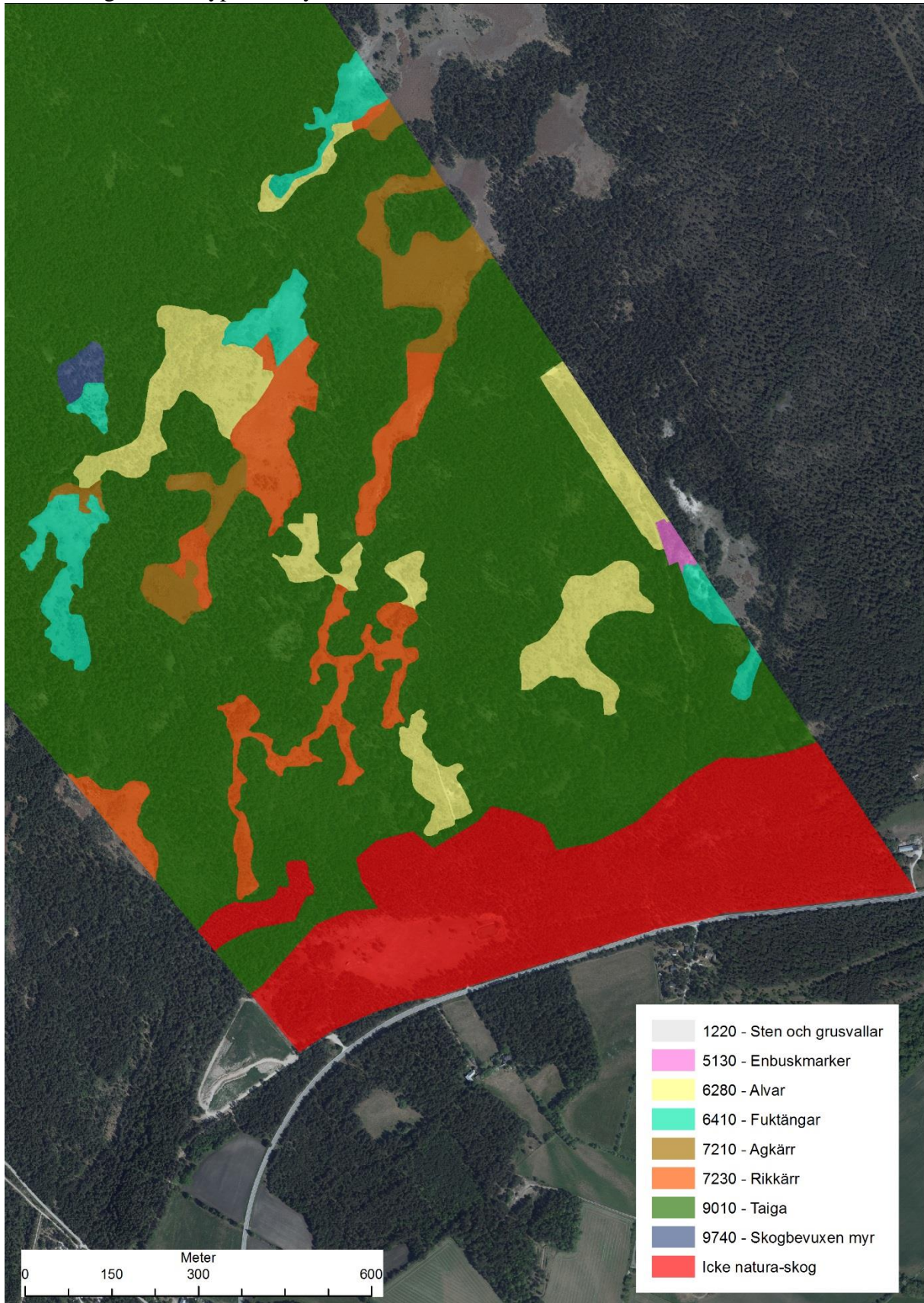

Utbredning av naturtyperna i nordvästra delen.

Utbredning av naturtyperna i sydöstra delen.

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter i Natura 2000-området Björkume

Denna lista innehåller data som hämtats från Artportalen 2018-11-13 (<https://www.artportalen.se/>). Det kan finnas rödlistade arter i området som nämns men inte återfinns här, detta beror då på att de inte har rapporterats i Artportalen från området.

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alyssum alyssoides</i>	Grådådra	VU
<i>Carex pulicaris</i>	Loppstarr	VU
<i>Euphrasia salisburgensis</i> ssp. <i>schoenicola</i>	Brun ögontröst	NT
<i>Gymnadenia odoratissima</i>	Luktsporre	NT
<i>Helianthemum nummularium</i> ssp. <i>nummularium</i>	Ljus solvända	NT
<i>Thymus serpyllum</i>	Backtimjan	NT

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Hydnum albidum</i>	Vit taggsvamp	VU
<i>Pbellinus pini</i>	Tallticka	NT
<i>Sarcosphaera coronaria</i>	Kronskål	NT

Fjärilar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Cupido minimus</i>	Mindre blåvinge	NT
<i>Hesperia comma</i>	Silversmygare	NT
<i>Maculinea arion</i>	Svartfläckig blåvinge	NT
<i>Selidosema brunnearia</i>	Hedmätare	NT
<i>Zygaena filipendulae</i>	Sexfläckig bastardsvärmare	NT

Skalbaggar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Meloe proscarabaeus</i>	Svart majbagge	NT

Tvåvingar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Asilus crabroniformis</i>	Getingrovfluga	VU

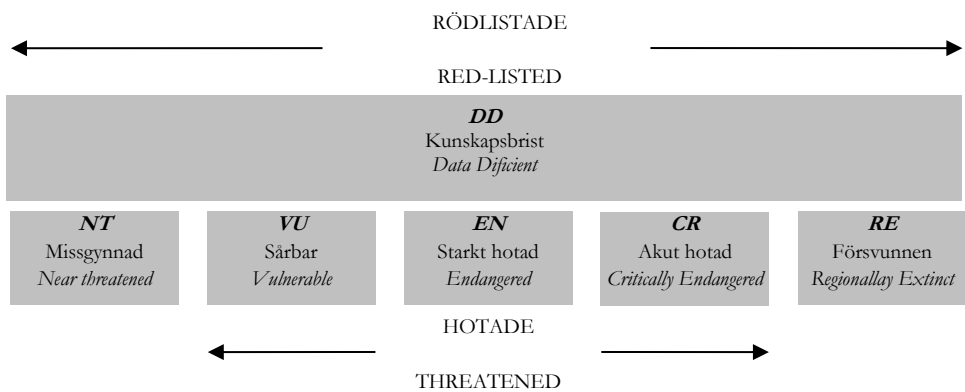
Kräftdjur

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Astacus astacus</i>	Flodkräfta	CR

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alauda arvensis</i>	Sånglärka	<i>NT</i>
<i>Anas acuta</i>	Stjärtand	<i>VU</i>
<i>Anthus pratensis</i>	Ångspiplärka	<i>NT</i>
<i>Aquila chrysaetos</i>	Kungsörn	<i>NT</i>
<i>Arenaria interpres</i>	Roskarl	<i>VU</i>
<i>Aythya marila</i>	Bergand	<i>VU</i>
<i>Cepphus grylle</i>	Tobisgrissla	<i>NT</i>
<i>Dendrocopos minor</i>	Mindre hackspett	<i>NT</i>
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	<i>NT</i>
<i>Emberiza citrinella</i>	Gulspurv	<i>VU</i>
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Sävspurv	<i>VU</i>
<i>Falco peregrinus</i>	Pilgrimsfalk	<i>NT</i>
<i>Gavia stellata</i>	Smålom	<i>NT</i>
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Havsörn	<i>NT</i>
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut	<i>VU</i>
<i>Larus fuscus</i>	Silltrut	<i>NT</i>
<i>Limosa lapponica</i>	Myrspov	<i>VU</i>
<i>Melanitta fusca</i>	Svärta	<i>NT</i>
<i>Numenius arquata</i>	Storspov	<i>NT</i>
<i>Regulus regulus</i>	Kungsfågel	<i>VU</i>
<i>Rissa tridactyla</i>	Tretåig mäs	<i>EN</i>
<i>Somateria mollissima</i>	Ejder	<i>VU</i>
<i>Stercorarius parasiticus</i>	Kustlabbb	<i>NT</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>	Stare	<i>VU</i>
<i>Sylvia nisoria</i>	Höksångare	<i>VU</i>
<i>Thalasseus sandvicensis</i>	Kentsk tärna	<i>VU</i>

Aktuella arters hotkategorier enligt den svenska rödlistan 2015.